

Τα είδη των προτάσεων ως προς τη δομή τους και τα αριθμητικά

Όνομα: _____

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥΣ**ΑΠΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗ** : Αποτελείται από το υποκείμενο(Y) και το ρήμα(P) ή από το υποκείμενο(Y) το ρήμα(P) κι ένα αντικείμενο(A) ή κατηγορούμενο(K).

π.χ.: Η Ελένη κοιμάται. $\rightarrow (Y) - (P)$
Ο Ανέστης διαβάζει ένα βιβλίο. $\rightarrow (Y) - (P) - (A)$
Ο δάσκαλος ήταν κουρασμένος. $\rightarrow (Y) - (P) - (K)$

ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ : Λείπουν ένας ή περισσότεροι βασικοί όροι.

π.χ.: Ήταν κουρασμένος. (Αυτός $\rightarrow (Y)$)
Χρόνια πολλά! (Εύχομαι $\rightarrow (P)$)

ΣΥΝΘΕΤΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Η πρόταση που έχει δύο ή περισσότερα υποκείμενα, αντικείμενα ή κατηγορούμενα.

π.χ.: Ο δάσκαλος και οι μαθητές ήταν κουρασμένοι. $(Y) - (Y) - (P) - (K)$
Οι μαθητές παίζουν ποδόσφαιρο και μπάσκετ. $(Y) - (P) - (A) - (A)$
Η Αλίκη είναι ήσυχη και εργατική. $\rightarrow (Y) - (P) - (K) - (K)$

ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Η επαυξημένη πρόταση εκτός από τους κύριους όρους (Υποκείμενο- Ρήμα - Αντικείμενο ή Κατηγορούμενο) περιέχει πληροφορίες που εξηγούν ή συμπληρώνουν τους κύριους όρους (επίθετα, επιρρήματα κ.ά.)

π.χ.: Ο δάσκαλος της Έκτης τάξης, ήταν κουρασμένος.
Τα παιδιά παίζουν ποδόσφαιρο στην αυλή του σχολείου.

1. Γράφω το είδος κάθε μιας από τις παρακάτω προτάσεις:

- Πήγαινε γρήγορα. (.....)
- Μη γελάς. (.....)
- Το αεροπλάνο απογειώθηκε.(.....)
- Χρόνια πολλά και καλά. (.....)
- Το ήξερα. (.....).
- Ο παππούς και η γιαγιά έρχονται. (.....)
- Τα βουνά είναι δασωμένα. Οι κάμποι δεν είναι. (.....)
- Ο ήλιος λάμπει στα βουνά και στους κάμπους. (.....)
- Ο λύκος κι η αλεπού έγιναν φίλοι. (.....)
- Μια πεταλούδα πέταξε πολύ μακριά. (.....)
- Καλή χρονιά! (.....)
- Η μητέρα έφερε το βιβλίο. (.....)
- Ο ουρανός ήταν λαμπερός και καταγάλανος. (.....)
- Ο δάσκαλος μοίρασε στα παιδιά τα διαγωνίσματα. (.....)
- Είναι όμορφη. (.....)
- Τα αγόρια και τα κορίτσια, έπαιξαν και διασκέδασαν. (.....)
- Σήμερα αλλάξαμε θρανία και καρέκλες. (.....)
- Το όνειρο έγινε πραγματικότητα. (.....)
- Τα αγόρια και τα κορίτσια έφεραν ρούχα και βιβλία στους φίλους τους. (.....)

Αριθμητικά είναι λέξεις που φανερώνουν αριθμούς:

Αριθμητικά επίθετα

- 1) Τα απόλυτα αριθμητικά φανερώνουν ποσότητα. π.χ. τρία
- 2) Τα τακτικά αριθμητικά δηλώνουν σειρά. π.χ. τρίτος
- 3) Τα πολλαπλασιαστικά αριθμητικά φανερώνουν από πόσα μέρη αποτελείται κάτι και λήγουν σε -πλός. π.χ. τριπλός
- 4) Τα αναλογικά αριθμητικά δηλώνουν πόσες φορές μεγαλύτερο είναι κάτι και λήγουν σε -πλάσιος. π.χ. τριπλάσιος

Αριθμητικά ουσιαστικά

Τα περιληπτικά αριθμητικά φανερώνουν ένα πλήθος μονάδων που αποτελούν ένα σύνολο (-άδα) ή έχουν τη σημασία περίπου (-αριά). π.χ. δωδεκάδα, εικοσαριά

ΤΙ ΝΑ ΘΥΜΑΜΑΙ ΟΤΑΝ ΓΡΑΦΩ

- Τα απόλυτα αριθμητικά μέχρι το είκοσι γράφονται ως μία λέξη: δεκαέξι, δεκαεφτά. Από το είκοσι ένα και πάνω γράφονται ως ξεχωριστές λέξεις: σαράντα οκτώ, τέσσερις χιλιάδες πεντακόσια ενενήντα εννέα.
- Τα τακτικά αριθμητικά από το δέκατος τρίτος και μετά γράφονται ως ξεχωριστές λέξεις: δέκατος τρίτος, εικοστός πέμπτος.
- Γράφονται με δύο -νν- το εννέα/εννιά και όσα αριθμητικά παράγονται από αυτό και περιέχουν ολόκληρη τη λέξη εννέα/εννιά (εννιακόσιοι, εννιαπλάσιος αλλά ενενήντα, ένατος, εννηκοστός).
- Τα σύνθετα αριθμητικά που έχουν δεύτερο συνθετικό τη λέξη μισός στη λήγουσα γράφονται με -ι. Γράφονται με -η όσα έχουν πρώτο συνθετικό το αρσενικό ένας και το θηλυκό μία: ενάμισι ευρώ, τεσσερισήμισι ώρες, εφτάμισι τόνοι, αλλά μιάμιση ώρα, ενάμισης τόνος.

2. Συμπληρώνω στον παρακάτω πίνακα τα απόλυτα και τακτικά αριθμητικά επίθετα:

	ΑΠΟΛΥΤΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ	ΤΑΚΤΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ
1	ένας	πρώτος
2	δύο	
11		
12		
19		
20		
21		
22		

3. Συμπληρώνω στον παρακάτω πίνακα τα πολλαπλασιαστικά και τα αναλογικά αριθμητικά επίθετα:

	ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ
2	διπλός	διπλάσιος
4	τετραπλός	
5		
7		
8		
9		
10		
20		